
Maakuntahallitus

Aika 17.11.2025 klo 09:30 - 12:20

Paikka Etelä-Savon maakuntaliiton virasto, Mikonkatu 5, Mikkeli, kokoushuone Saimaa

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 154	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 155	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 156	Työjärjestyksen hyväksyminen	5
§ 157	Maakuntajohtajan katsaus	6
§ 158	Edunvalvonnan toteutuminen vuonna 2025	7
§ 159	Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026-2029 ja ympäristöselostuksen hyväksyminen	8
§ 160	Läsnäolo-oikeus maakuntahallituksen kokouksissa kaudella 2025-2029	11
§ 161	Kannanotto ajankohtaiseksi kansalliseksi EU-vaikuttamiseksi	12
§ 162	Vastaus valtuustoaloitteeseen 18.9.2025 koskien Palokin koskea	14
§ 163	Vastaus valtuustoaloitteeseen 18.9.2025 koskien pieniä lukioita	16
§ 164	Maakuntahallituksen kokoukset kevätkaudella 2026	18
§ 165	Viraston joulusulku 22.12.2025-6.1.2026	19
§ 166	Viranhaltija- ja hankepäätökset	20
§ 167	Tiedoksi	21
§ 168	Muut asiat	22
§ 169	Kokouksen päättäminen	23

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Sepponen Arto	puheenjohtaja	
	Reponen Anna	1. varapuheenjohtaja	
	Hokkanen Mikko	2. varapuheenjohtaja	
	Juuti Tero	jäsen	
	Kovanen Anna-Maria	jäsen	
	Pekonen Petri	jäsen	
	Pirttiaho Susanna	jäsen	
	Tikkinen Minna	jäsen	
	Tilaeus Tiina	jäsen	
	Turunen Pekka	jäsen	
	Turunen Tiina-Riikka	jäsen	
	Pesonen Teija	varajäsen	
	Vironen Jouni	jäsen	
	Strengell Jarno	maakuntavaltuuston pj	poistui klo 12.03
	Suomalainen Tuukka	maakuntavaltuuston 1. varapj	
	Aho Eero	maakuntavaltuuston 2. vpj	
	Utunen Heini	esittelijä	
	Olenius Merja	kehittämisohtaja	
	Moisio Anne	pöytäkirjanpitäjä, hallintojohtaja	
	Miettinen Heidi	viestintäpäällikkö	
	Kallio Vesa	kansanedustaja	poistui klo 10.20
Poissa	Tynkkynen Jonne		
	Häkkänen Antti		
	Kosonen Hanna		
	Mikkonen Anna-Kristiina		
	Strandman Jaana		
	Valtola Oskari		

Allekirjoitukset

	Arto Sepponen puheenjohtaja	Anne Moisio pöytäkirjanpitäjä
Käsitellyt asiat	154 - 169	
Pöytäkirjan tarkastus		
	Anna-Maria Kovanen pöytäkirjantarkastaja	Petri Pekonen pöytäkirjantarkastaja
Pöytäkirjan nähtävilläpito		

Maakuntahallitus

§ 154

17.11.2025

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 154

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Kutsu ja esityslista maakuntahallituksen kokoukseen on toimitettu 12.11.2025.

Hallintosäännön 114 §:n mukaan Kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä vähintään viisi (5) päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä.

Kuntalain 103 §:n 2. momentin mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kuntalain 64 §:n mukaan kuntayhtymästä on soveltuvien osin voimassa, mitä kunnasta on säädetty mainitussa kuntalain pykälässä.

Maakuntahallitus

§ 155

17.11.2025

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 155

Päätösehdotus

Maakuntahallitus valitsee kokoukselle kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Anna-Maria Kovanen ja Petri Pekonen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hallintosäännön 135 §:n mukaan pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitilimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimitilimen jäsentä, jollei toimitilin ole muuta päättänyt.

Maakuntahallitus

§ 156

17.11.2025

Työjärjestyksen hyväksyminen

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 156

Päätösehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Maakuntahallitus hyväksyi työjärjestyksen siten, että asia Läsnäolo-oikeus maakuntahallituksen kokouksissa kaudella 2025-2029 käsitellään asian Etelä-Savon maakuntaohjelma ja 2026-2029 ja ympäristöselostuksen hyväksyminen jälkeen.

Maakuntahallitus

§ 157

17.11.2025

Maakuntajohtajan katsaus

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 157

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi maakuntajohtajan selostusosan mukaisen katsauksen.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Vesa Kallio poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 10.20.

Selostus

- ajankohtaiset tilastot
- edunvalvonnan ajankohtaiset asiat ja tapahtumat
- kannanotto Jyväskylä-Pieksämäki radan perusparannus on toteutettava suunnitellusti.

Liitteet

- 1 Uudet tilastot 17.11.2025
- 2 Kannanotto, radan perusparannus

Maakuntahallitus

§ 158

17.11.2025

Edunvalvonnan toteutuminen vuonna 2025

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 158

204/15.02.04/2025

Valmistelija

aluekehityspäällikkö Anne Kokkonen, 044 770 0512, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi aluekehityspäällikkö Anne Kokkonen katsauksen edunvalvonnan toteutumisesta vuonna 2025.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että aluekehityspäällikkö Anne Kokkonen oli kokouksessa asian käsittelyn ajan ja että kokous oli tauolla asian käsittelyn jälkeen klo 10.51-10.58.

Selostus

Etelä-Savon maakuntaliitto ajaa maakunnan ja jäsenkuntien yhteistä etua ennakoivasti, suunnitelmallisesti ja ajantasaiseen tietoon pohjaten. Vuoden 2025 aikana edunvalvontaa on toteutusta on jatkettu maakuntahallituksen linjaamien (Mkh 22.1.2024) edunvalvonnan painopisteiden mukaisesti, jotka ovat:

1. Itä-Suomen erityiskohtelu
2. maakunnan saavutettavuuden (sisäinen ja ulkoinen) parantaminen
3. EU-aluekehitysvarojen turvaaminen seuraavalla EU-ohjelmakaudella
4. metsäpoliittisen päätösvallan säilyminen alueilla
5. matkailuun suunnattavien panostusten kasvattaminen
6. osaamisen ja TKI-toiminnan vahvistaminen
7. energiapolitiikkaan vaikuttaminen
8. kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus
9. hyvinvointialueiden tulevaisuus ml. rahoitus
10. monipaikkaisuuden edistäminen.

Liitteet

3 Edunvalvonnan toteutuminen 2025

Maakuntahallitus	§ 125	15.09.2025
Maakuntahallitus	§ 159	17.11.2025

Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026-2029 ja ympäristöselostuksen hyväksyminen

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 159
225/15.00.02/2024

Valmistelija

kehittämisjohtaja Merja Olenius, 040 629 7210, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Hallitus päättää hyväksyä maakuntaohjelman 2026–2029 luonnokseen annetut vastineet ja maakuntaohjelman luonnoksen sekä ympäristöselostuksen ja esittää kokonaisuuden edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Hallitus valtuuttaa maakuntaliiton viraston tekemään asiakirjoihin tarvittavat tekniset korjaukset.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Keskustelun aikana Tero Juuti teki seuraavat muutosesitykset:

”Sivulle 36 lisätään toimenpiteisiin, että Etelä-Savo hakee Hinku-maakunnaksi ja että Pysyvästi suojellun metsätalousmaan suojeluastetta nostetaan.”

”Sivulla 64 ympäristötavoitteissa lukee, että Etelä-Savon metsät ovat edelleen hyvin hoidetut ja monimuotoiset ja että maakunnan metsät toimivat merkittävänä hiilinieluinä eli metsien hakkuita vähennetään ja suojeluastetta nostetaan.”

Tero Juutin muutosesityksiä ei kannatettu.

Petri Pekonen teki seuraavan muutosesityksen sivun kymmenen viimeisen kappaleen loppuun:

”Norppien suojelu toteutetaan yhteistyössä matkailun, elinkeinojen ja rantarakentamisen kanssa.”

Hallitus kannatti yksimielisesti Petri Pekosen muutosesitystä. Muutosesitys hyväksyttiin.

Maakuntajohtaja Heini Utunen muutti esitystään sivun 32 toimenpiteen Monipaikkaisuus mahdollisuutena ensimmäistä kohtaa ja se muutetaan muotoon:

”Tehdään Etelä-Savosta monipaikkaisuuden mallimaakunta edistämällä etätyötä ja erilaisia työnteon ja sijoittumisen malleja, mukaan lukien kokeilulainsäädännön keinoin.”

Hyväksyttiin Heini Utusen muutosesitys.

Maakuntahallitus	§ 125	15.09.2025
Maakuntahallitus	§ 159	17.11.2025

Hallitus hyväksyi maakuntaohjelman 2026–2029 luonnokseen annetut vastineet ja maakuntaohjelman luonnoksen hyväksytyillä muutoksilla sekä ympäristöselostuksen ja esittää kokonaisuuden edelleen valtuuston hyväksyttäväksi.

Hallitus valtuutti maakuntaliiton viraston tekemään asiakirjoihin tarvittavat tekniset korjaukset. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Selostus

Työ- ja elinkeinoministeriö on 11.9.2024 päivättyllä ohjeella pyytänyt maakuntien liittoja valmistelevan lakisääteiset maakuntaohjelmat vuosille 2026-2029. Maakuntaohjelma valmistellaan yhteistyössä kuntien, muiden viranomaisten sekä alueiden kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden tahojen kanssa. Maakuntaohjelman hyväksyy maakuntavaltuusto valtuustokausittain.

Maakuntaohjelmaa voidaan tarkistaa tarvittaessa. Yhteisenä tavoitteena on, että maakuntaohjelmat valmistellaan vuoden 2025 loppuun mennessä ja hyväksytään viimeistään vuoden 2026 kevätkaudella.

Maakuntaohjelman sisältö määritetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (797/2021 §14). Uuden maakuntaohjelman valmistelussa tulee hyödyntää voimassa olevan ohjelman ulkopuolista arviointia tai vertaisarviointia, mikä on tehty ulkopuolisena arviointina 2024. Lisäksi maakuntien liittoja pyydetään kuvaamaan maakuntaohjelmassa omassa luvussaan alueen väestörakenteen muutosta sekä muuttuvan väestörakenteen ja –määrän ennakoivaan hallitsemiseen liittyvät alueelliset tavoitteet ja toimet, jota tarkastellaan mm. älykkään sopeutumisen kautta.

Maakunta-ohjelma perustuu pidemmän aikavälin voimassa olevaan lakisääteiseen maakuntastrategiaan. Osallistavassa prosessissa valmisteltava maakuntaohjelma sisältää alueen mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet ja kuvauksen keskeisistä toimenpiteistä niiden saavuttamiseksi. Ohjelma sisältää myös maakunnan älykkään erikoistumisen strategian, jolla on EU:n - ohjelmärahoitusta maakunnassa ohjaava vaikutus. Laki alueiden kehittämisestä (756/2021 § 24 ja § 25).

Maakuntaohjelman tehtävänä on ohjata ja yhteensovittaa aluekehittämistä. Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvat aluekehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet, jotka maakunnan alueella toimivien viranomaisten tulee ottaa toiminnassaan huomioon ja edistää niiden toteuttamista. Maakuntaohjelmaan sisältyy myös viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien arvioinnista annetun SOVA-lain (200/2005) mukainen ympäristöarviointi ja sen pohjalta ohjelman ympäristöselostus.

Ministeriön ohjeistuksen (11.9.2024) mukaan maakuntaohjelmassa tulee huomioida hallituksen keväällä 2024 antama päätös aluekehittämisen painopisteistä ja sen toteuttaminen maakunnassa. Aluekehittämisen painopisteet kaudelle 2024-2027 ovat:

Maakuntahallitus	§ 125	15.09.2025
Maakuntahallitus	§ 159	17.11.2025

1. Kestävä elinvoima ja investoinnit
2. Hyvinvoiva väestö ja yhteisöt
3. Vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto.

Maakuntaohjelman valmistelussa on tullut huomioida toimintaympäristön muutostekijät, kuten yhteys uusiin hyvinvointialueisiin, työllisyysalueisiin ja huolehtia maakuntaohjelman kytkeytymisestä tulevien elinvoimakeskusten strategisten ohjausasiakirjojen painopisteisiin.

Maakuntaliiton virasto on valmistellut esityksen Etelä-Savon maakuntaohjelman 2026-2029 ja ympäristöselostuksen luonnokseksi. Maakuntahallituksen 15.9.2025 käsittelemä maakuntaohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on laitettu sova-lain säädösten mukaisesti julkisesti nähtäville ja kommentoitavaksi ajalla 26.9.-26.10.2025 sekä lähetetty sidosryhmille lausuntojen antamista varten ajalla 26.9.-26.10.2025.

Ohjelmaluonnoksesta annettiin lausuntoja yhteensä 40 kappaletta. Lausuntopalautteet ja niihin valmistellut vastaukset on koottu yhteen tiedostoon (liiteenä yhteenveto lausuntopalautteesta). Maakuntaohjelmaan ja ympäristöselostukseen palautteen johdosta tehdyt muutokset ja lisäykset on merkitty keltaisella ylivivauksella laajan aineiston käsittelyn helpottamiseksi.

Maakuntaohjelman ympäristöselostuksesta esitetyt mielipiteet ja lausunnot on käsitelty varsinaisen lausuntopalautteen yhteydessä. SOVA on tiedollinen ohjauskeino, jonka tavoitteena on integroida ympäristönäkökohdat strategiseen suunnitteluun. Ympäristöasiat ovat kulkeneet maakuntaohjelmaprosessin rinnalla ja tärkeänä osana sen sisältöä. Ohjelman ympäristöarvioinnin tuloksena olemme entistäkin selvemmin tietoisia mahdollisista negatiivisista vaikutuksista ja ristiriitaisista tavoitteista, jotka vaativat yhteensovittavaa suunnittelua. Eri tavoitteita voidaan toteuttaa rinnakkain huomioimalla suunnittelussa niiden väliset riippuvuudet, toteuttamalla yhteensovittavaa suunnittelua ja huomioimalla ympäristövaikutusta. Kuulemismenettelyn jälkeen ekologinen kompensatio lisättiin ympäristöselostukseen viime keinoksi, mikäli ympäristövaikutuksia ei voida estää tai lieventää. Samoin lisättiin poisjäänyt hiilineutraaliustavoite maakuntaohjelman kannalta merkittäviin ympäristötavoitteisiin. Ympäristövaikutusten seurannan osalta voidaan todeta, että ohjelman toteuttamista ja siitä aiheutuvia ympäristövaikutuksia seurataan maakuntaohjelman seurannan prosessissa.

Lisätietoja: kehittämisjohtaja Merja Olenius, 040 629 7210, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Liitteet

- 4 Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026-2029
- 5 Lausuntopalaute, Etelä-Savon maakuntaohjelma 2026-2029

Maakuntahallitus

§ 160

17.11.2025

Läsnäolo-oikeus maakuntahallituksen kokouksissa kaudella 2025-2029

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 160

131/00.01.04/2025

Valmistelija

hallintojohtaja Anne Moisio, 040 509 4006, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus päättää, että kaudella 2025-2029 maakuntahallituksen kokouksiin osallistuvat esittelijänä toimivan maakuntajohtajan ja pöytäkirjanpitäjänä toimivan hallintojohtajan lisäksi kehittämisjohtaja ja viestintäpäällikkö. Maakunnan kansanedustajilla on läsnä- ja puheoikeus kokouksessa Etelä-Savon edunajaminen-pykälän ajan ja osallistuminen on läsnä tai etäyhteydellä. Tarvittaessa kokouksiin voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hallintosäännön 119 §:n mukaan toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus maakuntavaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla maakuntahallituksen kokouksessa kuntalain mukaisesti. Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Maakuntahallituksen kokouksiin on päättyneellä valtuustokaudella osallistuneet esittelijänä toimineen maakuntajohtajan ja pöytäkirjanpitäjänä toimineen hallintojohtajan lisäksi kehittämisjohtaja ja viestintäpäällikkö. Maakunnan kansanedustajilla on ollut puhe- ja läsnäolo-oikeus maakuntahallituksen kokouksissa. Lisäksi on tarvittaessa kutsuttu kokouksiin myös muita asiantuntijoita.

Maakuntahallituksen kokoukset ovat pääsääntöisesti läsnäolokokouksia ja tämä on vaikuttanut siihen, että kansanedustajien osallistuminen kokouksiin ei ole ollut tasapuolista niille kansanedustajille, jotka eivät ole läheltä kokouspaikkaa. Tasapuolisuuden varmistamiseksi voisi olla hyvä, että kansanedustajat osallistuisivat maakuntahallituksen kokoukseen jatkossa läsnä tai etäyhteydellä maakuntajohtajan katsaus-pykälän ajaksi. Näin kansanedustajat saisivat katsauksen maakunnan ajankohtaisiin asioihin ja tasapuolinen osallistuminen kaikkien kansanedustajien osalta olisi mahdollista. Lisäksi voidaan erikseen kutsua kansanedustajia maakuntahallituksen kokoukseen keskustelemaan ajankohtaisista aiheista.

Maakuntahallitus

§ 161

17.11.2025

Kannanotto ajankohtaiseksi kansalliseksi EU-vaikuttamiseksi

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 161

328/15.02.04/2023

Valmistelija

kehittämisjohtaja Merja Olenius, 040 629 7210, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus hyväksyy kokouksessa esitetyn kannanoton.

Päätös

Hyväksyttiin liitteenä esitetty kannanotto.

Selostus

Euroopan komissio julkaisi 16.7.2025 ehdotuksen EU:n seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi (MFF) vuosille 2028–2034. Ehdotus sisältää laajan talousarvion, useita asetuksia ja sektorikohtaisia ehdotuksia sekä EU:n valkoisen kirjan. Neuvottelut etenevät EU:n neuvostossa, ja päätöksiä odotetaan aikaisintaan loppuvuodesta 2026 tai vuoden 2027 alkupuolella. Mahdollisuus vaikuttaa neuvottelujen sisältöön ja rahoituskehiksen painotuksiin on parhaillaan meneillään.

Valitettavasti MMF esitys ja NRPP asetus eivät sisällä Pohjoisen harvan asutuksen NSPA erityistukea. NSPA-tuki perustuu Suomen ja Ruotsin vuoden 1994 EU-liittymissopimukseen, pöytäkirjan N:o 6 artiklaan 2. Liittymissopimus on EU:n primäärilainsäädäntöön verrattava sopimus, joka luo osapuolille sitovia velvoitteita, ja joita molempien osapuolten on kunnioitettava ja joista molempien on pidettävä kiinni *pacta sunt servanda* -periaatteen mukaisesti. Komission esitys NRPP-asetukseksi ei huomioi asiaa, mikä vaarantaa jäsenvaltion oikeusvarmuuden.

Suomen kanta tulisi olla, että Suomen EU:n liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa. Ruotsin hallitus on päättänyt pyytää lisätietoja laskelmista rahoituksen jakomallissa.

NRPP-asetuksen artikla 22 sisältää NSPA-periaatteen ja sen liitteen VII kohta (f) toteaa jäsenvaltioiden veloitteen kohdentaa varoja ottaen huomioon pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityistarpeet ja haasteet, jotka kärsivät vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista, erityisesti yhteyksien ja saavutettavuuden osalta. Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat katsovat, että NSPA-rahoitus tulee määritellä NRPP-asetuksessa selkeästi ymmärrettävillä allokatiokriteereillä kuten vähemmän kehittyneiden alueiden rahoitus on määritelty tällä hetkellä. Selkeän rahanjakomallin puuttuminen on ristiriidassa EU:n omien perussopimusten kanssa (TEUF 174).

Maakuntahallitus

§ 161

17.11.2025

Pohjoisille harvaanasutuille alueille pysyvistä haitoista annettava tuki tulee turvata. Rahoituksen on oltava linjassa aikaisempien budjettikausien tasoon nähden. Se tarkoittaa omaa korvamerkittyä rahoitusta komission asetusesitykseen. NSPA erityistuki (NSPA extra allokatio) ja harvan asutuksen yleiskriteeri ovat merkittävä johtuen unionin rahoitusosuuden 2028–2034 laskentamenetelmästä. Sen mukaan jako-osuus ei voi missään jäsenvaltiossa olla pienempi kuin 80 prosenttia eikä suurempi kuin 105 prosenttia jäsenvaltion vuosien 2021–2027 jako-osuudesta. NSPA status toi yli puolet Suomen koheesiopolitiikan osuudesta vuosina 2021–2027. NSPA tuki auttaa näin ollen myös ei NSPA-alueita. NSPA erillisallokation taso on inflaatiokorjattuna 50 euroa per henkilö per vuosi 2028–2034.

Kannanotto esitellään kokouksessa.

Liitteet

6 Kannanotto, erityisrahoitus

Maakuntahallitus

§ 162

17.11.2025

Vastaus valtuustoaloitteeseen 18.9.2025 koskien Palokin koskea

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 162

182/15.00.04/2025

Valmistelija

ympäristöasiantuntija Eira Rosberg-Airaksinen, 040 653 0507, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus antaa maakuntavaltuustolle Tero Juutin ym. aloitteen johdosta selostusosan mukaisen vastauksen ja esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee asian tiedoksi ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Selostus

Tero Juuti ja Vihreän Liiton valtuustoryhmä tekivät aloitteen Heinäveden Palokin koskien padon purkua koskien. Keskustelu aiheesta on kestänyt jo yli vuosikymmenen. Heinävesi kuului Etelä-Savon maakuntaan vuoden 2020 loppuun asti ennen siirtymistään hallinnollisesti Pohjois-Karjalaan.

Orpon hallitusohjelmassa (2023) virtavesien vapauttaminen on oma otsikkonsa ja siinä on nimeltä mainittu Palokin koski Heinävedellä. Hallitusohjelman mukaiseen määräaikaiseen investointiohjelmaan sisältyy toimenpidekirjaus Matkailu- ja luontohanke Palokin koskien patojen purku, määräraha 20 milj.euroa. Luonnonvarakeskus on 2023 selvittänyt maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta Palokin kosken ennallistamisen vaihtoehtoja ja merkitystä erittäin uhanalaisten lohikalakantojen elvyttämisessä Vuoksen vesistössä. Laajempi ennallistamisvaihtoehto lisäisi ratkaisevasti poikastuotantoalueita, mutta se ei silti ehkä yksinään riittäisi luontaisesti uusiutuvaan turvattuun kantaan. Istutuksiakin tarvitaan ainakin 15 vuotta, mikä hankesuunnittelussa tulee ottaa huomioon. Selvitysmies Esa Härmälän raportti (2024) pitää ennallistamista mahdollisena, mutta listaa reunaehdot ja suosituksia, kuten että hanke tulisi olla valtiovetoinen ja MMM:n hallinnonalalle pitäisi perustaa voittoa tavoittelematon osakeyhtiömuotoinen toteuttaja- ja omistajaorganisaatio. Valmistelu on siirtynyt valtioneuvostolle, joka käy neuvotteluja Pohjois-Karjalan Sähkön kanssa.

Valmisteilla oleva kansallinen ennallistamissuunnitelma, joka konkretisoi EU:n ennallistamisasetusta Suomessa, tähtää luonnon tilan parantamiseen ja siinä esimerkkinä on joki- ja purouomien palauttaminen kohti

Maakuntahallitus

§ 162

17.11.2025

luonnonmukaisuutta. Ennallistamissuunnitelmaa tullaan toteuttamaan mm. METSO-, Helmi- ja NOUSU-rahoituksilla, mutta myös osana ekologista kompensaatiota/luonnonarvokauppaa, johon liittyvä säädösmuutos on myös valmisteilla. Luontoteoille on sekä kysyntää että tarjontaa ja ehkä tässä olisi myös mahdollisuus Pohjois-Karjalan Sähkölle.

Maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelmaa on jatkettu ja se jatkuu merkittävänä ennallistamisen rahoituksena. Valtionosuus on NOUSU-hankkeissa maks. 50 % kokonaiskustannuksista. Alueellamme rahoitusta koordinoi Pohjois-Savon ELY-keskus, jatkossa Itä-Suomen elinvoimakeskus. Pohjois-Savon ELY ei ole tällä hetkellä aktiivisena Palokin koskien ennallistamisessa, koska tällä hetkellä tilanne on valtioneuvoston ja energiayhtiön välillä.

Etelä-Savon maakuntastrategiassa vuoteen 2030 strategiset vesiin liittyvät tavoitteet ovat: Etelä-Savossa on maailman puhtaimmat vesistöt; Vesiosaaminen on laajaa liiketoimintaa; Saimaan maakunta on asumisen ja matkailun vetovoimainen kohde. Lausunnoilla olevassa Etelä-Savon maakuntaohjelmassa 2026–2029 kappaleessa kaksi, Etelä-Savon tilannekuva, todetaan, että vaelluskalojen kulkuesteiden purkaminen on tärkeää ja kunnostettavia virtavesiä on paljon. Maakuntaohjelman kappaleessa 6.3 Luonnostaan vauras Etelä-Savo on toimenpide •Saimaan uhanlaisten lajien suojelu muuttuvassa ilmastossa, ekosysteemien suojelu, ml. vaellusesteiden poistaminen. Toimenpide liittyy Saimaa kehitysalustana -painopisteeseen, jossa myös matkailu on tärkeässä osassa.

Etelä-Savossa ymmärretään puhtaiden vesistöjen ja luonnon merkitys. Vedet ovat maakunnan strateginen kärki ja Saimaan tärkeä kehitysalusta. Olemme osa Vuoksen vesistöä ja siten Palokin kysymykset koskettavat myös alajuoksun alueita. Ne koskettavat erityisesti lohikalakantojen ja luonnonympäristön pelastamista.

Etelä-Savon maakuntaliitto kannustaa kaikkia avaintoimijoita, valtioneuvostoa, maa- ja metsätalousministeriötä ja Pohjois-Karjalan Sähköä tekemään ratkaisuja äärimmäisen uhanalaisten lohikalojen hyväksi.

Maakuntaliitto yhtyy valtuustoaloitteen sisältöön ja toteaa, että kun Palokin koskien vapauttamishanke konkretisoituu, päättää Etelä-Savon maakuntaliitto siihen mukaan menosta erikseen liiton mandaattiin ja työalaan sopivalla tasolla.

Maakuntahallitus

§ 163

17.11.2025

Vastaus valtuustoaloitteeseen 18.9.2025 koskien pieniä lukioita

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 163

182/15.00.04/2025

Valmistelija

aluekehityspäällikkö Anne Kokkonen, 044 770 0512, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus antaa maakuntavaltuustolle Keskustan valtuustoryhmän aloitteen johdosta selostusosan mukaisen vastauksen ja esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee asian tiedoksi ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Selostus

Keskustan maakuntavaltuustoryhmä jätti 18.9.2025 kokouksessa aloitteen pienten lukioden puolesta, johon maakuntaliiton virasto on valmistellut esityksen vastaukseksi. Keskustan valtuustoaloitteen tavoitteena on turvata pienten lukioden, kuten Rantasalmen lukion, toiminta ja saavutettavuus myös kansainvälisille opiskelijoille. Aloitteessa vastustetaan lukioden kolmansien maiden opiskelijoille ensi syksynä käyttöönotettavia lukukausimaksuja, jotka uhkaavat koulutuksen tasa-arvoa ja estäisivät kansainvälisten nuorten pääsemisestä osaksi yhteisöä. Lukiot halutaan aloitteessa säilyttää avoimina, inhimillisinä ja kansainvälisinä, vahvistaen samalla kunnan elinvoimaa ja vetovoimaa.

Etelä-Savon maakuntaliitto yhtyy keskustan maakuntavaltuustoryhmän aloitteessaan esittämään huoleen liittyen hallituksen päätökseen lopettaa lukioden valtionosuudet EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien toisen asteen opiskelijoiden osalta ja ottaa käyttöön lukuvuosimaksut. Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen sille 9.10.2025 antaman lakiesityksen, ei kolmansien maiden opiskelijoista enää siis makseta valtionosuuksia opetusta järjestäville kunnille elokuusta 2026 alkaen (pl. tilapäisen suojelun piirissä olevia opiskelijat). Lukukausimaksulla korvataan valtionosuus, jolla opiskelu on aiemmin rahoitettu.

Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan. Sen mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjille avataan mahdollisuus myydä tutkintoon johtavaa tilauskoulutusta myös niin, että koulutettavina ovat EU- ja ETA-valtioiden kansalaiset, vastaavalla tavalla kuin korkeakouluissa. Lukuvuosimaksujen taustalla ovat kuntien

Maakuntahallitus

§ 163

17.11.2025

normien purkamista ja maksutulojen lisäämistä koskevat linjaukset sekä kehysriihen päätös keväältä 2025.

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää erittäin huolestuttavana sitä, että lukukausimaksut voivat jatkossa vähentää ulkomaalaisten opiskelijoiden halukkuutta tulla opiskelemaan Suomeen. Tällä voi olla erityisen kielteisiä vaikutuksia pieniin lukioihin, joissa opiskelijoiden määrä on muutoinkin pieni. Pienissä kunnissa lukiokoulutus tukee koko alueen elinvoimaa ja kehitystä ja toimii merkittävänä veto- ja pitovoimatekijänä. Etelä-Savon maakuntastrategiassa vuoteen 2030 kansainvälistyminen nähdään edellytyksenä uudistumiselle ja kasvulle. Kansainvälistymisen näkökulmasta erityisen tärkeää on, että hyödynnämme yhä tehokkaammin erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden osaamispotentiaalia ja houkuttelemme maakuntaan lisää osaajia ulkomailta. Etelä-Savon maakuntaliitto on valmistellut laajassa alueellisessa yhteistyössä syksyllä 2024 kansainvälistymissuunnitelman tukemaan ja ohjaamaan maakunnan toimintaa kansainvälisyyden edistämiseksi.

Kansainvälistymissuunnitelman, visiona on ”Yhdessä maailmalle ja maailmalta meille” ja tavoitteena on, että vieraskielisen työvoiman määrä kasvaa 7000 henkilöön ja maakuntaan jäävien valmistuneiden ulkomaisten opiskelijoiden määrä kaksinkertaistuu vuoteen 2030 mennessä.

Kansainvälistymissuunnitelman toimeenpanosta ja seurannasta vastaa Etelä-Savon maakuntaliitto. Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen edellyttää sitoutumista ja toimia maakunnan eri toimijoilta, kuten korkeakouluilta, kunnilta ja yritysten kanssa toimivilta organisaatioilta. Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja seurannasta vastaa TKI-ydinryhmä.

Lukuvuosimaksujen käyttöönotto EU- ja ETA- alueen ulkopuolisille toisen asteen opiskelijoille haastaa koko maakunnan kansainvälistymissuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Etelä-Savon maakuntaliitto ja TKI-ydinryhmä sisällyttävät siksi sen käsittelyn osaksi kansainvälistymissuunnitelman toimeenpanoa ja seurantaa. Koska koko maakunnan yhteinen strateginen tahtotila on kansainvälistymisen vahvistuminen, pyritään lakimuutoksen kielteiset vaikutukset estämään ja tukemaan kuntia monipuolisesti kansainvälisyyden lisäämisessä.

Maakuntahallitus

§ 164

17.11.2025

Maakuntahallituksen kokoukset kevätkaudella 2026

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 164

328/15.02.04/2023

Valmistelija

hallintojohtaja Anne Moisio, 040 509 4006, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus päättää pitää maakuntahallituksen kokoukset kevätkaudella 2026 seuraavasti: 19.1.2026, 16.2.2026, 16.3.2026, 13.4.2026, 18.5.2026 ja 15.6.2026.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Hallintosäännön 113 §:n mukaan toimitellaan päättää kokouksensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan. Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Maakuntahallitus

§ 165

17.11.2025

Viraston joulusulku 22.12.2025-6.1.2026

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 165
328/15.02.04/2023

Valmistelija

hallintojohtaja Anne Moisio, 040 509 4006, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus päättää, että maakuntaliiton virasto on suljettuna 22.12.2025-6.1.2026.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Maakuntaliiton virasto on perinteisesti ollut suljettuna joulun ja uuden vuoden tienoilla. Tähän ajankohtaan on henkilöstöllä ollut myös mahdollista ajoittaa mahdollisia lomapäiviä.

Maakuntahallitus

§ 166

17.11.2025

Viranhaltija- ja hankepäätökset

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 166

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus merkitsee selostusosan mukaiset viranhaltijoiden päätökset tiedoksi, eikä käytä niihin otto-oikeuttaan.

Päätös

Maakuntahallitus merkitsi viranhaltijapäätökset tiedoksi eikä käytä niihin otto-oikeutta.

Selostus

kehittämisjohtaja

Hankinta, kynnysarvon alittava

13.10.2025 § 2 [Kulttuuri Itää -kiertueen ohjelmatarjonnan Etelä-Savon lisähankinnat](#)

maakuntajohtaja

Hankinta, kynnysarvon alittava

1.11.2025 § 93 [Liiteri-palvelun ja YKR-aineiston latauspalvelun hankinta sopimuskaudella 2026-2030](#)

Henkilövalinta

7.11.2025 § 97 [Kulttuurikoordinaattori Taru Tähden työsuhteen jatkaminen 31.1.2026 saakka](#)

Lausunto

13.10.2025 § 90 [Lausunto maa-aineslupahakemuksesta soran ja hiekan ottoon](#)

15.10.2025 § 91 [Lausunto Etelä-Savon alueellisesta metsäohjelmasta 2026-2030](#)

22.10.2025 § 92 [Lausunto kansallisesta ruokastrategiasta 2040, VN/27997/2023](#)

3.11.2025 § 94 [Lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 luonnoksesta](#)

4.11.2025 § 95 [Lausunto Otavan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta](#)

5.11.2025 § 96 [Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto hallituksen esitykseen liikuntalain 7 §:n kumoamisesta](#)

Liitteet

7 Hankepäätökset 17.11.2025

Maakuntahallitus

§ 167

17.11.2025

Tiedoksi

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 167

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi asiat ja saapuneet kirjeet.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Jarno Strengell poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 12.03.

Selostus

- Europe Direct -tiedotuspiste maakuntaliitossa vuosille 2026–2030

Euroopan komission Suomen Europe Direct -verkosto on valittu vuosille 2026–2030. Tammikuussa 2026 Suomessa aloittaa yhdeksän Europe Direct -tiedotuspistettä. Komission viestintäverkostoon kuuluvien Europe Direct -pisteiden tehtävänä on tuoda Euroopan unioni lähemmäksi kansalaisia, lisätä tietoisuutta EU:n toiminnasta ja edistää osallistumista EU-asioihin.

Etelä-Savossa EU-tiedotuspiste jatkaa toimintaansa Etelä-Savon maakuntaliitossa, jossa yhteyshenkilönä ja koordinaattorina toimii viestintäpäällikkö Heidi Miettinen. Tiedotuspisteen budjetti vuodelle 2026 on 60 000 euroa, josta komission tuki on 50 000.

Maakuntahallitus

§ 168

17.11.2025

Muut asiat

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 168

Päätösehdotus

Todetaan mahdolliset muut asiat.

Päätös

Todettiin seuraavat muut asiat:

1. hankeasiantuntija Anu-Anette Varho esitteli European Region of Gastronomy -hankkeen tulokset
2. Pekka Turunen otti esille Savonlinnassa järjestettävän kansainvälisen rallin ja esitti, että maakuntaliitto osallistuisi ralliin rahallisella panoksella. Puheenjohtaja totesi, että asia tuodaan valmisteltuna maakuntahallitukseen.

Maakuntahallitus

§ 169

17.11.2025

Kokouksen päättäminen

Maakuntahallitus 17.11.2025 § 169

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.20.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 154, § 155, § 156, § 157, § 158, § 159, § 161, § 162, § 163, § 164, § 165, § 166, § 167, § 168, § 169

Muutoksenhakukielto

Päätökseen ei voi hakea muutosta, jos:

- päätös koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (kuntalaki 136 §)
- päätös koskee virka- ja työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista, ja asia voidaan saattaa ratkaistavaksi työtuomioistuimessa (TTL 1 § ja KVhl 50 §2 mom.)
- laissa on säädetty muutoksenhakukiellosta asiassa tehtyyn päätökseen.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 160

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Etelä-Savon maakuntaliiton kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Etelä-Savon maakuntaliiton maakuntahallitus

Kirjaamon yhteystiedot:

Osoite: Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
Sähköpostiosoite: kirjaamo@esavo.fi

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00 – 15.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.